

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 an 4-50 fl.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 24 cor.
1/2 an 12 cor.,
1/4 an 6 cor.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oara 12 fl. a treia
oara 10 fl.

Tot ce privește
foaia să se adreseze
la: Redacțiunea și
administrațiunea
„Unirei” în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Situația politică.

E cât se poate de posomorită. Nime nu știe, ce ascunde viitorul apropiat, nici chiar ministrul președinte Khuen, care din grația Măiestății Sale și în urma eforturilor președintelor săi a ajuns iarăși în fruntea afacerilor. Situația e peste tot nu numai posomorită, e chiar desperată. Și nu atât țara, mulțimea mare, e îngrijată de cea ce va fi, cât mai mult sunt speriați aceia, cari au cugetat, că domnia lor va dura până la capătul veacului și stăpânirea lor sfârșit nu va avea.

Khuen și-a prezentat dimisia sa și a cabinetului său, pentru că în Viena nu au vrut să accepte punctul său de vedere, cu privire la rezoluția, ce guvernul s'a obligat a o lua în parlament privitoare la chemarea sub arme a recruților. Majestatea Sa a văzut în pasul acesta a guvernului o violare a dreptului majestatic, susținând, votarea recruților e dreptul parlamentului, recruții votați sunt însă ai monarhului.

Căderea lui Khuen a fost un adevărat dezastru pentru întreaga politică maghiară. După dimisia lui s'au adunat toți cei azi se încălzesc la căminul puterii de stat, toți feudații și adicții acelor și s'au acățat de guvern cu mâni cu picioare, ca acesta se rămână și se continue pe mai departe politica de clasă, desprețuind glasul milioaneilor de afară, cari bat în porțile parlamentului și cer egalitate de drepturi. Natural, că între cei adunați erau mai întâiu liberalii, în frunte cu Tisza István, apoi aristocrația cea afară de partide, sub șefia lui Andrassy, sateliții acestora, sub conducerea lui Kossuth și ceilalți mulți, cari cred, că pe acest pământ, ei au drepturi superioare, s'au adu-

nat și au hotărât, ca Măiestății Sale să-i recomande de cap și șef tot pe Khuen Héderváry, care atât de tragic și-a dat sfârșitul său, în urma unei politici desperate.

Khuen a revenit la putere, dar în ce împrejurări! A trebuit, ca să ia într'ajutor unele fantastice lucruri cari s'ar fi petrecut în cabinetul de zi al Măiestății Sale, că monarhul ar fi amenințat cu abdicarea chiar, dacă Khuen nu abstea de la rezoluția plănuită.

Pe urma acestora, continuă guvernul Héderváry, regimul, s'a văzut necesitat a primi din nou însărcinarea conducerii, de astădată cu obligamentele dela început, fără a mai insista asupra vre-unei rezoluții, cum a fost contemplat la început.

Numirea din nou a guvernului, declarațiile ministrului președinte Khuen, situația partidului muncii și a celorlalte partide ungurești, în împrejurările schimbate, sunt totatătea semne curioase a vremii. Prin primirea conducerii afacerilor și-a denegat guvernul toată politica sa anterioară. Dară deodată cu guvernul și-a uitat și și-a părăsit punctul său de vedere, cu privire la recruții și partidul guvernamental, care a declarat în momentul dimisiei lui Khuen, că nu va primi decât un astfel de guvern, care stă pe baza rezoluția guvernului Khuen Héderváry. Dară prin această nouă numire a guvernului și-a pierdut capul partidul kossuthist care se declarase îndestulit cu rezoluția guvernului. În schimb însă având acum din nou mână liberă va putea lua parte fără rezervă în obstrucția partidului iusthist.

Khuen Héderváry e deci cu mult mai strămtorat azi după noua sa numire, decât a fost înainte de aceasta. Și când cu toate aceste foile guvernamentale scriu într'un ton

atât de optimist și cred, că Khuen va face minuni și va restabili echilibrul politic, ne vine curios acest accent de încredere. Pentru ce oare să-i fie mai ușoară situația guvernului azi, când se lăpădă și de aceea, ce a promis, că va aduce și n'a adus, decât cum a fost aceea înainte cu câteva luni? De ce îi va fi mai ușoară situația lui Khuen azi, când are toate partidele împotriva, decât înainte, când îi succese a desarma pe kossutiști în favorul guvernului?

Situația politică de azi e din germine nesănătoasă. Și nu se va restaura, până-ce nu va căuta a se răzima pe mulțime, pe interesele popoarelor țării, cari își cer partea lor din drepturile cetățenești. Noi am schițat părerile noastre mai de mult, privitoare la politica, ce trebuie să vină cât mai îngrabă în Țara-ungurească. Ori-cât vor fi unii optimiști și vor crede, că o politică de clasă și de interese particulare poate dăinui azi în veacul luminilor și a deșteptării conștiinței naționale — este absolut cu neputință.

În Croația e și mai trist. Acolo s'a inaugurat deja politica absolutistă. Banul croat Edmund Ciuvai e numit comisar regesc, având toate mijloacele și tot sprijinul, ca se facă ordine în Croația. Comisarul ministerial a și făcut toate, câte i-s'au poruncit. Constituția croaților a suspendat-o, corporațiile orașelor și a comunelor le-a disolvat, libertatea de presă a nimicit-o, iar pentru dieta, care trebuia convocată încă în luna aceasta n'a voit să scrie termenul de alegerea ablegațiilor. Croația—Slavonia e guvernată după placul comisarului regesc Ciuvai. Și toate aceste s'au făcut de spaima, că dieta croată, fiind în mare parte compusă din opoziționali — ar fi putut aduce hotărîrea, că se desface

de Ungaria și aderă al principiul trialist al Monarhiei habsburgice.

Mai tristă situație politică în chipul nu ne putem. În sud în Croația — Slavonia domnește absolutismul, iar aici la noi un guvern readus, care după-ce și-a denegat rezoluția, ce a primit-o, își află iarăși față în față toate fracțiunile opoziționale. Și va rămânea pururea astfel, până-când nu se vor ivi zorile unei ere noaună — a mulțimei.

Episcopul Vasile Baron de Erdélyi.

(Continuare).

Păcat însă, că după prăpăstioasa desfacere alui Photius de s. biserică romană și în deosebi dela Conciliul din Florența (1439) încoace, viața religioasă, instituțiile bisericesti ale Românilor tânjesc pe zi ce merge. — Și noi, cari până atunci stăturăm sub grija pastorală a arhierilor, Arhiepiscopilor și episcopilor din neamul nostru, aparținători ritului oriental, am ajuns sub cărmuiri bisericesti străine spre cea mai mare pagubă atât ce privește viața noastră religioasă și culturală cât și cea vremelnică. — Și totuș mai târziu, o parte din noi, reîncoapiind biserică noastră cu biserică Romei, mult avu de-a-se lupta cu îndârjiții vrășmași ai sf. Uniri. Pe noi cei reînțorși la credința ortodoxă ne prezentară, drept oameni inconștii, cari din frică și în vederea unor bunuri trecătoare, ne-am alipit iar de biserică străbunilor noștri, pe care părăsind-o, eram să ne prăpădim cu desăvârșire.

Românii transilvăneni pe la sfârșitul veacului al XVII sub păstorirea Arhiepiscopului și Mitropolitului Atanasie în sinodul

din Alba-Iulia părăsește schizma și se unesc cu biserică Romei.

Drept urmare a acestui pas binecuvântat al străbunilor noștri a fost, că după multe rugăminți din mila împăraților și a regilor de pe vremuri din glorioasa Casă domnitoare a Habsburgilor, și Românii din Ungaria au căpătat o episcopie de rit răsăritean.

După această, Sf. Unire pășește biruitoare; din părinteasca îngrijire a glorioșilor domnitori se pun cele dintâi temelii ale vieții noastre culturale. — Și faptul acesta mângăie pe cei despărțiți și umple de bucurie și adâncă recunoștință inimile tuturor Românilor, asupra cărora se resfrâng în raze calde și dătătoare de viață lumina și toate binefacerile sf. Uniri.

Această muncă rodnică, pe care a săvârșit-o sf. Unire în viața poporului român a fost apreciată în chip deosebit și de bunătatea inimii *Majestății Sale, Augustului nostru Împărat*, precum și din partea sf. Scaun Apostolic, când spre întărirea sf. Uniri, întemeie două episcopii.

Iar acum în urmă, tot cu gândul, ca Bisericii noastre unite cu Roma, să-i dea cinstea și strălucirea ce i-se cade, din cele patru episcopii alcătuește o provincie metropolitană punându-o sub ascultarea nemijlocită a Pontificelui roman, ca și capului văzut al Bisericii universale a lui Hristos.

Arhiepiscopie și Metropolie română de Alba-Iulia (sau Alba Carolină) pe vremuri cel mai renumit și mai de frunte scaun Arhieresc al Românilor — care înainte cu 144 de ani a fost desființat de urgia vremurilor din mila *Majestății Sale, a Înălțatului nostru împărat Francisc Iosif I.* cu încuviințarea *Preafericitului nostru Părinte, Papa Piu al IX.* Patriarhul Romei, — căruia, singur i-s'a dat toată puterea în biserică lui

Hristos, — astăzi se reînființează și se înalță în toată strălucirea și de mai înainte, spre cea mai mare mângăiere și mândrie a noastră.

Lăudat și preamărit fie Atotputernicul Dumnezeu, care a făcut milă cu poporul său.

Bucurați-vă astăzi, voi fiii și ficele acestei de Dumnezeu păzite provincii, în psalmi de preamărire deschideți buzele voastre, căci aceasta este ziua care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim întrinsa.

Păstrați adânc săpată în inimile voastre ziua de astăzi. Cu litere de aur scrieți pomenirea ei în cartea neamului nostru și o harăziți urmașilor noștri din neam în neam. Și în scurgerea nesfârșită a vreunilor nici o clipă, fie aceasta cât de înălțătoare și luminată, sau ori cât de tristă și întunecată, tărie să naibă de-a eclipsa amintirea acestei mari și preasfinte zile de astăzi.

Drept aceea mărturisim și promitem: Noi aceasta neatârnare a provinciei noastre metropolitane vom păstra-o și o vom susține spre mărirea lui Dumnezeu, spre răspândirea și întărirea învățăturilor și a virtuților evanghelice, spre binele și înălțarea patriei noastre și spre mântuirea noastră a tuturor.

La aceasta neatârnare a bisericii noastre unită cu biserică Romei, vom privi în totdeauna ca și la cel mai mare dar revărsat din îndurarea lui Dumnezeu asupra noastră și vom apăra-o din toate puterile până la cea din urmă mișcare a brațelor noastre. Vom ține, s'o harăzim urmașilor noștri neștirbită și neatinsă, ca strălucirea ei nici când să nu scadă, ci din veac în veac să crească și mărturie să facă în toate vremile despre legătura aceea sfântă a credinței, care unește pe metropolitul și pe e-

FOIȚA.

Hristos a înviat!

Ce murmur sfânt! O rază luminează
Pe fețele uscate și trudite,
Tropare dulci își murmură durerea
În liniștea bisericii pitite
...Aici mai au și dânsii mângăierea
Și-aici venit'au toți ca să se 'nchine
De-aici mai pot s'aștepte-un strop de pace
De-aici un strop de pace și de bine...

Și lin se mișcă pletele-nălbite
Și frunțile sfoase se ridică
Spre ceriu... spre ceriu... și ochi plini de
[lacrimi
Atâtea spun în sfânta lor nimică,
Spun vremi ce-au fost de mult, de mult
[odată
Cu sbuciumări ca urletele mării
Un basm nespuz de trist... ce-l cântă doina
Atât de des în farmecele sării.

...„Și noi tot robi... o Doamne îndurate...
Noi n'am știut nici când ce-i bucuria
De mici copii, noi frați am fost cu dâorul
Și mamă ne-a fost jalea și pustia
Nu ne lăsa ca să murim cu peptul
Impovorat de grijile vieții...

Ce bine-ar fi... să ne plecăm sub glie
Văzând pe culme zorii Dimineții...

Un fir de rază bate prin ferestre
Și luminează chipul maicii sfinte
Ea-i înțelege-atât de bine astăzi...
...Și ruga lor duioasă și ferbinte
Ii stoarce-un strop din ochiu-ndurător...
...Și suluri de tămăie se ridică
Iar la ferestre bate din aripă
Ciripitor un pui de rândunică...

...„Sol nou...! Deschide-ți inimile voastre
Pe culmi răsare soarele... În pară
Ard munții... dragi moșnegi... o nu mai
[plângeți
Căci vașosi mărita Primăvară.“

În ușa sfântă stă bătrânul preot
Ca un profet cu chipul luminat
Și-nduioșat privind peste mulțime
Îngână blând... „Hristos a înviat!“

Ovidiu Hulea.

Nicușor.

T. Murășanu.

Tăcute, negre umbrele purtate de vânt,
ca niște pânze de parangon desprinse dintr'un ungher uriaș — își despicau formele simetrice de vârful plopilor scâlțați în lumina de lună...

...Ca un mănunchiu de acorduri în declin pe o terasă îndepărtată, ca o revărsare înfiorată a unui clopot de aramă atins de zămții unei paseri nocturne — cântecul iazului, strejuit de răchitișuri bătrâne, creștea în răstimpuri luându-și o intenzitate tot mai mare... încet apoi declina împrăștiindu-se în imenzitatea văzduhului...

Mușcată, ca de-o gură uriașă, luna trecea nepăsătoare printre plesnele de nori, ce cu niște prosteie sdrențuite îmbrobodiam bolta sămănată cu lacrimi de argint...

...Așa era seara aceea târzie de Cireșar, în care se murmură Nicușor — mielul nostru alb ca un bulgăre de omăt, — drag tovarăș când-va vieții mele de visuri ignorate, în alergările după colbuitii de pietri scumpe fluturi ai livezilor presărate cu firicele de iarbă, ce-și ridicau capșoarele drepte, ca tot atâtea ace de smarald...

Misterioasa împărăție a umbrelor cine știe în ce legătură va fi stat cu Nicușor: — într'o seară târzie ne-am despărțit de el, dupăce tot într'o seară ființa noastră s'a fost alipit de ființa lui...

...Afară s'a fost pornit un vânt cu grai afund — umplându-ne din când în când casa cu mireme de primăvară, dând busna prin geamul spart... Obloanele de scândură învechită se isbeau des... și bărnele grele scârțiau discret.

Noi, copiii în cămășute lungi eram ghemuiți pe păcelul de după vatră și ascu-

piscopi români din Ungaria și Transilvania cu principii de pretutindenea ai bisericii catolice.

Din cele amintite de până acum, cine nu-i în măsură, să înțeleagă, cum evenimentul istoric la care asistăm, prasnica și bucuria zilei de astăzi, ne impune nouă, pe cât de mari, pe atât de plăcute datorii.

Acest act prin care bisericii noastre i-se dă îndoită cinste și strălucire, umple inimile noastre de nețărmită dragoste și alipire către patria noastră cea iubită, către credința noastră ortodoxă catolică și către toți frații noștri concetățeni.

Indemnați ne simțim — mai departe — a aduce cele mai adânci și mai sincere sentimente de mulțumire și recunoștință tuturor aceluia, cari întru înfăptuirea acestei metropolii, ne-au arătat zel și inimă largă și plină de dragoste și bunăvoință pentru biserica noastră și pentru cauza ei cea sfântă.

Intre aceștia mari binefăcători, pe primul întâi vine Majestatea Sa Augustul nostru împărat, Francisc Iosif I.

Recunoaștem și vestim cu inimă adâncă mulțumitoare bunătața M. Sale, cu care a ascultat rugămintea noastră. — Prea umilită și de mult stăruitoare cerere a noastră a celui mai credincios popor, a fost ascultată de inima părintească a Maj. Sale și din milostenia Lui dorința noastră s'a împlinit.

Aceasta bunăvoință a Maj. Sale către sârmanul popor românesc și către biserica lui, a deschis și va deschide totdeauna buzele noastre spre cuvinte de veșnică recunoștință și mulțumire. Și focul credinței și al dragostei, cu cari neamul nostru, și înaltașii noștri au stat pururea drept razem neclintit al înaltului tron, acest foc — zic

în inimile noastre și în cele ale urmașilor noștri, va arde veacuri după veacuri tot mai tare, silindu-ne ca în toate faptele noastre cu credință neștrămutată să ridicăm puterea și să nemurim gloria Augustului Cesar și a înaltului tron.

Noi, poporul român, credem și mărturisim, că soarte mai bună, zile mai senine, după Dumnezeu, numai dela gloriosul tron al împăraților Austriei putem aștepta!

În biserica lui Hristos jurisdicțiunea ierarhică purcede dela acela, care singur are toată puterea Apostolatului de pretutindenea pe pământ. Drept aceea inimile noastre străbătute sunt de cea mai adâncă mulțumire și fiasca supunere față de Preafericitul nostru Părinte, Papa Piu al IX, ca și față de capul văzut al bisericii universale ortodoxe a lui Hristos. Cu a lui autoritate apostolică s'a înființat această provincie metropolitană și s'a întărit constituția noastră bisericească. Marea dragoste a preafericitului nostru printe, către poporul românesc grăiește din Bulele papale, prin cari îni-a deschis inimile și ne-a îndemnat la veșnică și neclintită alipire și supunere față de sf. Scaun Apostolic dela Roma.

(Va urma.)

Corespondințe.

Sinoade protopopești.

Tr. Pogăceleii.

Vineri în 29 Martie a. e. s'a ținut sinodul de primăvară al tr. Pogăceleii în Lechinioara. — Lechinioara e o parohie mică de 162 suflete (după șematismul din urmă), dar când vezi, ce a făcut, de când e acolo părintele Iosif Bogdan, îți vine a crede

că ai aface cu o parohie mare și puternică de vre-o trei ani au făcut mândre case preotului și frumoase edificii economice parohiale, iar biserica e cu îngrijire provăzută cu toate celea de lipsă. — Din lucrările lor se vede buna înțelegere și armonia deplină dintre turmă și păstor.

— Înainte de sinod s'a celebrat liturgia Preasfințitelor de protop. Al. Tărnăvianu, preotul locului Bogdan și parohul Oct. Popa al Săcalului. — După s. liturgie a vorbit foarte frumos părintele Russu dela Sânpetru despre moartea păcătoșului, apoi s'au mărturisit toții preoții.

Sinodul s'a ținut în biserică fiind deschis de șeful tractului prin o vorbire frumoasă, în care a îndemnat preoțimea la împlinirea cu acuratețe a slujbei și la solidaritatea atât de lipsă în aceste zile grele pentru sfânta noastră biserică. — Sinodul a dezbătut teme interesante cu obiectivitatea de lipsă.

S'a discutat mult asupra stării fondului cultural al tractului și s'a ales o comisie, care la sinodul următor să facă propuneri concrete cu privire la reorganizarea fondului. — S'a adus în discuție chestia postului, dar nu s'a luat nici o hotărâre, ci-a rămas, ca în preajma vre-unui nou sinod provincial să se înceapă mișcarea pentru reformarea postului, — Păr. P. Grama al Miheșului prezintă memorandumul bienaliștilor. Sinodul dezbătând cererea bienaliștilor a enunțat, că vede cu simpatie și apreciază pe deplin justele dorințe ale bienaliștilor, — până când mișcarea lor rămâne în cadrele disciplinei bisericești noastre — și decide a ruga pe Esc-Sa Metropolitanul, ca atunci, când va fi timpul oportun, să sprijinească dorința preoților bienaliști. — Păr. Oct. Popa amintind luptele grele, ce au să le poarte arhieriei noastre întru apărarea întregității bisericii noastre

tam cu degetul pe buze o poveste pe care ni-o spunea mama... Aprinsul luminărilor a fost trecut de mult... dar la noi în casă era tot întunec încă... și nouă ne plăcea grozav să stăm așa sub bătaia flăcărilor ce-și leau proporții mari pe pereții de latni, vesel palpitătoare în gura vetrii călduțe...

Așteptam pe tata de unde-va... ci, într'un târziu am auzit o duruitură hodorigită prin bulgării ulicioarei strejuită de plopi și în aceeași clipă, căruța cu Puica înhamată, stinsă de sfăreul meșter a lui Ionică, — am auzit-o cum lunecă ușoară, sub zarea felinarului dela poartă...

Mama le-a eșit în prag...

Am auzit apoi în casa de latni tropoturi aspre de încălzămintă grele...

Noi, copiii ne-am tras la o crepătură de ușă și-am ascultat strânsi la olaltă, privind pe azur în urma zării de lumină...

Și am văzut, cum în drept cu Ionică și lasă forma pe părete un deget uriaș de mână — de vreme-ce tata și-a vârit mâinile în caputul cel lung și într'un clinchet

de argint a lăsat să cadă în buzunarul mării un mănunchiu de chei...

Ușa apoi s'a deschis și tata ne-a mângăiat pe frunte... Mai pe urmă pe-a întrebat cu vorbe blajine:

— Vreți voi un miel? Hai?

Noi am rămas cu ochii mari, nedumeriți...

— Hai Puișor — vreți tu să ai un miel frumos, cât tine de mare?

— Vreau...

...Am văzut apoi pe tata sub lumina unui sfeșnic, cum prinde să soarbă lacom cu limba dintr'o strachină...

...Ci, noi ceilalți, când am înțeles de ce era vorba am sărit, ca arși cu toții, umplând casa de chiotele noastre aproape să ridicăm în slavă pe tata cu masă cu tot...

...Ne-am potolit târziu cu căpșorul pe perinele moi, sub cântecul crengilor de măr ce atingeau rar geamurile, cu obloanele poaleite de lună, ca de-o apă de aur...

Dimineața era să nu ne mai aducem aminte unde-o fi dus Ionică, uitându-ne de

povestea cu mielul din seara trecută... Puișor cine știe ce meșteră prin ieslea poezii trezind hodorigirile unui clopot de cioaie... Măniței ceva îi lipsia: abătută s'a fost așezat la poartă privind departe cu părul despletit, cu bărbia sprijinită de mânăta ei albă, scaldată în lumina de soare...

Dar deodată pe cărarea din țintirim, am zărit, de sub nucul nostru, pe Ionică cu un miel după grumaz...

— Vine Ionică... Ionică-ă mă-ă-ă...

Și tustrei, cu cămășuțele descheiate, cu pletele în vânt, Puișor cu un clopot, cât o căciulă la grumaz, — am alergat întru întâmpinarea lui Ionică...

Ionică își mândri pașii grei și desfăca o gură largă, de să nu se mai sfârșească:

— Mai domol voinicilor, că mă prăpădiți...

Ajuns în mijlocul ogrăzii, sub pridvorul înalt își lunecă povara domol, și-o săltă odată și scuturându-și căciula, apucă pe Puișor de-o mânăta zorindu-l spre miel...

Filip Haas și Fii

Fabrica: Sopron.

fabricanți de tapete și de stoffe pentru mobile în Cluj, strada Unio Nr. 3. Mare asortiment în tapete și stoffe de mobile, în perdele de stofă și de dantelă, plapome, linoleie, pânze cerate și tapete veritabile persiane.

Aranjamente complete pentru hotelurile și scolare.

propune, și sinodul unanim primește, ca să se exprime Esc. Sale Metropolitului celea mai calde mulțămite pentru ostenețele, ce și le dă întru apărarea bisericii și să fie încredințat despre deplina dragoste a preoțimii, care e gata a-și urma și în cea mai crâncenă luptă pentru biserică și neam. Tot pâr. Oct. Popa propune — și sinodul unanim primește — să fie rugat veneratul Ordinariat, ca în înțelegere cu conducătorii „Unirii” și ai „Culturii creștine” în scopul înființării unui ziar cotidian și a unei foi populare, ca astfel noi și credincioșii noștri să nu mai fi siliți a abona gazete, cari scriu contra noastră, ba mai mult, fac propagandă pentru îmbrățișarea schizmei orientale.

Cor.

Tr. Almaș.

Sinodul de primăvară a tr. Almaș s'a ținut în parohia — filia Babiu în 27 Martie a. c. Premergând serviciul divin, toți membrii Sinodului s'au mărturisit și la orele 10 fără un sfert s'a început ședința. După obicinuita invocare Preonor. protopop tractual începe a rosti cuvântul de deschidere, când se zvoneste că inspectorul regesc a sosit și o se ia parte la ședință.

Peste câteva secunde își face apariția și prezentarea în sală d. Inspector din Cluj — Váro Béni — își ocupă loc alături de presidiu.* Șeful tractului își continuă vorbirea în care între altele face amintire și de atentatul politic-bisericesc ce se îndreptează în contra bisericii, limbei noastre liturgice românești, cari se resumă a fi atacuri în contra ființei noastre etnice a însăși naționalității noastre. Fiind primejdia mare — zicea d. protopop — trebuie se ne stringem rândurile, se ne solidarizăm cu toții pentru

* Ce a căutat inspectorul în Sinod? De ce i-s'a dat loc? Culeg.

— Ține voinice pe fratele tău Nicușor și să-i porți grija...

La început Nicușor aținea des urechea și stăpânit pe semne încă de cântecul tălăngilor în declin, pe care l-a auzit pentru cea din urmă dată, săltat după grumazul lui Ionică, — pornia s'alerge repede-repede spre vreun colț de livadă... mai târziu foarte rar...

Și ne era așa de drag, cu zurgălăul la grumaz, ascuns în cănacul de mătăasă, la care Manița a mesterit două zile depline... În salturi sprintene își avânta piciorușele svelte prin bătaia vântului, alături de noi și de Manița totdeauna mai târzie în alergat, vesnic având năcaz cu sunițele de pe frunte...

..Și nebănuitor trăiam atunci farmecul vieții, pe care n'o să-l mai trăesc în forma aceea nici odată...

...Ne-abăteam târziu acasă obosiți, dormici de hodină cu Nicușor cu tot, care grăbit își cuprindea locșorul știut de lângă păceiul nostru...

Ci, într'o seară tata avea oaspeți... Eram cu toții sub nucul dela fereastă... Manița a fost ațipit cu căpșorul la mama în poală... Era o lună frumoasă, mușcată de-o parte, ca de-o gură uriașă... Adia un vânt mulcom și tulpina nucului, cum se elătina arare părea bătută cu bani de aur sub selipirile luminii de lună...

Tata tăcuse deșteptând clinchetul unui

a ne apăra ctenodiile celea scumpe dintre care locul de fructe îl are: limba noastră românească. Terminându-și cuvântul Preonor. protopop — se ridică d. Inspector și prin o vorbire, care se credea a fi o vorbire de tabloul oficialității — începe a critica cu asprime cuvântul de deschidere și ideile și principiile cuprinse în el, zicând între altele că, Preonor. protopop ar fi provocat pe sinodaliști la atacuri, — războiu și nesupunere față de legile sancționate a țării — și ca, se ne opunem cu toții în contra dușmăului nostru, care voeste se ne ia limba, prin care act — zicea Inspectorul fiind-că războiul se proiectează în contra limbei oficiale atât a Statului cât și a viitoarei episcopii maghiare — care o să se înființeze — se face agitație contra statului și a națiunii maghiare — deși prin legi este garantată și libera practică a ori-cărei religii în ori-care limbă — deci nu aveți a vă război în contra episcopiei maghiare, căci nu aparține resortului unui sinod a se ocupa cu legile înalte politice-bis. Aceste permițându-le se întoarce demonstrativ către învățători și cu accente grele, oficiale le impune cam următoarele: D-voastră, cari urma chemării ce aveți de a fi crescători a copiilor încredințați D-voastră, să nu vă ocupați cu politica, asemenea să nu urmați ideile și principiile Preonor. protopop, cari le-a profesat în cuvântul de deschidere — prin care v'a îndemnat de a lua poziția în contra episcopiei maghiare, nu le urmați (ne kövessék...) căci nu sunteți obligați a urma atari sfaturi și îndemnuri cari, se împotrivesc de-a dreptul legilor țării!

Aceste ostilități tendențioase au stîrnit adâncă consternare sufletească în întreg Sinodul. Am fost în curent toții cu intenția d-ului Inspector de a viri semănția neînțelegerii între cler și corpul didactic. Planul ascuns a

păhar de argint — când în umbra cerdacului apăru o mogdâldeată de aur și glasul lui Ionică despică liniștea împetrită, misterioasă a sării aceleia de Giroșar...

— Domnule... Domnule... Nicușor a murit...

Vorbele acestea le-a rostit Ionică, ca cu un glas venit din cine știe ce depărtări nebănuite...

Grăbiti, animați de cele două părți ale mării, ne-am dus pe urma lui Ionică...

Și Nicușor era țeapăn, sta nemișcat, cu gurița deschisă de par-că ar cere ceva, cu ochișori mici, închiși... Noi copii am început se plângem, de vreme-ce mama l'a pipăit, i-a ridicat căpșorul căutându-i saiba de dințișori albi, și-apoi iarăși l'a lasat domol în locșorul lui, cu înfrigurarea zurgălăului ascuns în cănacul dela grumaz, ce în picurările-i dureroase par-car fi zis: Lăsați-l să doarmă, ori nu vedeți ce bine-i cade hodină? Nicușor a murit aievea? Nu-l vom mai avea niciodată?

Unde s'a dus? În clipele acele a fost departe de noi, a ne da seama — atâta știu, că în seara aceea misterioasă, stăpânită de împărăția umbrelor junghiate rar de vre-o diră de lumină, ca de-un cuțit lung de aur — am început să înțeleg, pentru întâia-ori, prețul lacrimilor...

Blaj, 1912.

celor-ce conduc destinele culturale la noi în țară, de a schimba modul de cugetare și principiile de conduită a învățătorilor față de mai marii noștri bisericesti până la claritate s'a esperiat în Sinodul din Babiu unde li s'a spus învățătorilor „se nu urmeze sfaturile preoților ca superiorii lor indicați”. Aceste sfaturi date publice au stîrnit indignarea tuturor, încât roșia obrazu nostru de puțină complezanță avută față de presidiul Sinodului și de nesocotința clerului întreg, pe care — indirecto l'a preterat. Dar Sinodul nu i-a rămas dator cu răspunsul. Terminându-și inspectorul patrioticele sfaturi — de a nu se supune inv. organelor sup. bis. — se ridică cooperatorul din Bogdana Onor. Ioan Nossa — de pe a cărui față se putea ceti indignarea și nemulțumirea sufletească, și într'o replică energică și-a făcut justele observări și reflexii în legătură cu acrima ideilor și espunerilor Inspectorului. S'a accentuat, că noi românii nu am făcut și nu facem războiu în contra legilor sancționate a țării — dacă însă am fi făcut se ni-se spuie când? Nu am făcut și nu facem agitație în contra statului ungar, — nu am făcut și nu facem opoziția în contra limbei oficiale a statului ca atare — toate aceste nu le facem — deci ne bănuieți în atare materie — dar dați-ne voie d. Inspector — a zis pâr. Nossa — că barem atunci când e vorba de durerea unui neam întreg — aceea durere s'o reinprospetăm la conveniri și se aflăm remediile de sanare, — ca barem atunci când jalea fraților noștri dela periferii, amenințați cu pierderea limbei liturgice — ajunge și în sufletul nostru să-i dăm espresia între noi și să ne oțelim reciproc împotriva atacului îndreptat, de a ne lua ceea cōmoară scumpă care ni-o dat nu oamenii ci însuși Dumnezeu. Vă asigur — a zis părintele Nossa — că învățătorii noștri între păreții școlii nu fac politică — și oare au cu cine face? Iar ca în locuința lor privată cu ce se ocupă și cu ce își nutresc sufletul lor, aceea este o chestie individuală particulară — acolo nu are amestec nici un inspector și nici alt for din lume, aceea e chestie de conștiință și o cunoaște numai cel de Sus. Țin se accentuez — că atunci când primejdia va fi la ușe — atunci când, plânsul fraților noștri din Săcuime și din părțile ungurene — după scumpa lor limbă românească, va fi auzit și de noi — atunci cu „toții” vom sări și cu ori-ce preț ne vom apăra tesaurul nostru național, căci a-ne răpi limba noastră nu o vom suferi nimănui — niciodată.

După aplausele Sinodului — se ridică din nou d. Inspector, care poate regretând amestecul său așa direct în chestiuni destul de subțire și gingașe — a declarat a fi discușiunea închisă și puțin timp după aceea ni-a părăsit — mergând la Almaș.

Un punct edificator a programului a fost frumoasa disertație a părintelui nou din Bucium, Onor. Cornel Oțel — tractând cu bun succes tema: „cum trebuie să fie preotul bun?” Piesa bună și lucrată cu pricepere a contribuit la aprețierea tuturor, i-se cuvine lauda.

A urmat proiectarea taxelor pentru of. esactoratului, — mai apoi s'a decis ținerea de conferințe pe teritoriul districtului din domeniul științelor naturale-economice pentru popor, designându-se și conferențiarii dintre preoții: Maionor. Eugen Șianu, Ioan Nossa și Ioan Puscaș, iar dintre involuntari: D.

Mărginean și V. Tufesca. Isprăvindu-se încă câteva acte de ordin administrativ — după ce Sinodul e aderat în principiu la dorința fraților bienaliști de a li-se urca congrua — Sinodul s'a declarat de încheiat, ducându-se fiecare la ale sale, cu conștiința de a ne face unul fiecare datoria pe toate terenele — unde se așteaptă activitatea noastră.

Martorul.

APEL

cătră publicul românesc.

Sunt aproape doi ani de zile, de când s'a pus și la noi, Români din această țară, bază unei fundațiuni pentru ajutorarea ziaristilor noștri. Inițiatorul acestei fundațiuni, dl Dr. Ioan Miha, înțelegând, că — dacă voim ca ziaristii noștri să ajungă la înălțimea misiunilor și să-și ocupe rolul ce trebuie să-l aibă în viața unui popor, avizat atât de mult la presa sa națională, cum este poporul nostru — nu mai pot rămâne lipsiți de sprijinul material, care să le asigure viitorul și bătrânețele, a donat pe seama fundațiunii inițiate de Dsa, însemnata sumă de Cor. 25,000.

Aceasta a fost o donațiune foarte frumoasă, care însă e a se considera numai ca bază a fundațiunii pentru ajutorarea ziaristilor noștri, bază pe care va avea să se așeze o instituție creată din obolul întregului nostru popor. Fundațiunea trebuie continuu augmentată, căci numai dispunând de fondurile necesare, va putea să-și ajungă ținta ce o urmărește: să fie de fapt o garanție reală pentru asigurarea viitorului acelor, cari s'au dedicat și se vor mai dedica serviciului greu al pressei.

Până azi însă, din cauza împrejurărilor puțin prielnice, nu s'a putut face aproape nimic pentru augmentarea fundațiunii ce ne preocupă. Dar socotim, că a sosit timpul, să ne interesăm cu seriozitatea ce o merită și de această chestiune și epitropia subsemnată își consideră de cea dintâi datorință a sa, să se adreseze pe această cale tuturor oamenilor noștri de bine, poporului românesc de pretutindenea cu rugarea, să sprijinească — fiecare cum și cu ce poate — acțiunea pornită în scopul augmentării cât mai grabnice a numitei fundațiuni.

Din parte-ne suntem siguri, că pe lângă interes și bunăvoință față de cauza ziaristilor noștri, în scurtă vreme fundațiunea va putea ajunge la minimul sumei — coroane 50.000 — recerută de literele fundamentale, pentru ca să-și poată începe activitatea și astfel să devină cât mai curând un razim pentru ziaristii noștri. — Și prilejuri pentru a ne putea da concursul la augmentarea cât mai grabnică a fundațiunii, avem destule, numai interesul și bunăvoința să nu ne lipsească. Serbări, producțiuni și petreceri aranjate în beneficiul fundațiunii pentru ajutorarea ziaristilor noștri sunt tot atât de potrivite și binevenite ca și răscumpărările de diferite evenimente familiare și îndatoriri sociale. Inceputul trebuie făcut numai, și modestele contribuiri de acest fel vor deveni cel mai fecund izvor pentru augmentarea atât de dorită a fundațiunii noastre.

Se poate însă — și avem mare nădejde — că între noi se vor găsi și bărbați de inimă, cari să se decidă a face și donațiuni mai mari pe seama fundațiunii noastre. În asemenea cazuri, administrarea și ținerea

în evidență a acestor fel de donațiuni se face în așa mod, încât ele — deși vor face parte din averea fundațională — se vor arăta totdeauna separat, și aceasta ca un tribut de recunoștință pentru aceia, cari în chipul acesta vor contribui la augmentarea acestei fundațiuni. E un sistem acesta, care se practică și în alte părți și care deci va putea fi de folos și fundațiunii noastre.

Adresând aceste cavinte publicului nostru românesc, ne place a crede că ele vor afla răsunet în inimile tuturor și că augmentarea fundațiunii noastre va urma în măsură, în care o reclamă necesitatea cea mare, pentru care s'a înființat.

În această speranță, rugăm ca orice contribuție să se trimită la banca „Ardeleană“ din Orăștie (Szászváros), care administrează averea fundațională și orice lămuriri și informațiuni cu privire la fundațiunea și augmentarea ei să se ceară dela secretarul Epitropiei, Dl Ioan I. Lăpădatu, director al „Bancii generale de asigurare“ din Sibiu-Nagyszeben.

Dat în Sibiu, la April 1912.

Epitropia fundațiunii
pentru ajutorarea ziaristilor
români din Ungaria.

MAI NOU.

Episcopia gr.-cat. maghiară fapt implinit. *Memorandul episcopatului nost cătră Scaunul apostolic în chestia episcopiei maghiare a rămas în parte fără efect. Papa Piu al X-a a aprobat proiectul guvernului maghiar de a înființa numita episcopie. După informațiile foilor maghiare la noua episcopie se vor alătura 41 parohii din dieceza Orăștiei mari (proiectate 52), 4 din dieceza Gherlei (proiectate 7), iar înființarea contemplantului vicariat al Săcuimei a rămas baltă. Din arhidieceză nu se ia nici o parohie pentru noua episcopie.*

Noutăți.

Pentru „Sfânta Casă din Loreto“ în scopul pregătirii unui rând de ornate sacre bisericesti românești gr.-cat. pentru vestitul sanctuar al Preacuratei Vergure Maria din Loreto în Italia — au mai binevoit a contribui: M. O. D. Gheorghe Muntean protopopul Torontalului 3 cor. din parohia Cusdrigara s'au colectat 10 cor. 88 fil. din parohia Teolțuri 10 cor. 40 fil. din Baia mare 2 cor. Artemin Anderco preot în Cuhea 3 c. Teșia George din Bocicoel 1 c. Dumitrean George din Bocicoel 1 c. în parohia Gherla s'au colectat în 31 Martie 11 c. 60 fil. Gherla la 2 April 1912. Dr. Victor Bojor, profesor de teologie.

Pentru fondurile arhidiecezane Teodor Branea, preot Hodac, a trimis fondului pentru Masa studenților cor. 7.60 colectați cu prilejul botezului ficei sale. Tot pentru acest scop au colectat câțiva studenți în vacanța de Paști suma de cor. 120 30.

Dela societatea meseriașilor români din Blaj. Dl Dr. Urban Iarnik, profesor universitar în pensune și cunoscutul filoromân din Praga, primind anuarul societății meseriașilor noștri ni-a adresat o

prietinească scrisoare de incurajare și-a dăruit pe seama bibliotecii următoarele cărți: Doine și strigături din Ardeal, Călindarul povestii Ioan Creangă, broșurile: Cum am învățat românește de dr. Ioan Urban Iarnik, vorbiri, în memoriam, Toastul ținut de dr. Urban Iarnik la banchetul oferit de dl C. C. Arion, Pentru cari Comitetul ti aduce sincerile sale mulțumite.

Sborurile lui Vlaicu la Ploești.

Cetim în „Seara.“ în 26 Martie v. a avut loc marele meeting de avuție organizat de comitetul băilor școlare, cu concursul aviatorului Vlaicu.

Încă de la orele 3 d. a. mii de curioși se îndreptau în trăsuri, automobile, biciclete, pe jos și tot soiul de vehicule spre câmpul de aviație.

Pe la orele 5 întreg câmpul părea o mare de capete. Peste 10.000 de oameni se adunaseră ca să vadă sburând pe inginerul Vlaicu, care venia din București în aeroplan.

Pe la orele 5 și jum., o telegramă anunță că Vlaicu a aterisat la Tîgănești, din cauza unui mic defect de motor. Două automobile au plecat atunci imediat spre Tîgănești ca să aducă știri adevărate asupra accidentului.

Timpul e admirabil, aerul liniștit și cerul senin.

Pe la orele 6.20 toate privirile se îndreptară spre orizont, unde un punct negru abea se deslușia. Punctul se mărea treptat și peste 10.15 minute se vedea aeroplanul lui Vlaicu.

Entuziaste urale izbucnesc din piepturile tuturor când aeroplanul e deasupra mulțimii, așa că aviatorul putea fi bine văzut, mulțumind uralelor.

Timp de 15 minute mulțimea admiră admirabilele sboruri și virajurile lui Vlaicu de înălțime și de direcțiune.

Pe urmă Vlaicu se îndreptă spre oraș, evoluând deasupra lui vre-o 10 minute și întorcându-se aterisează pe câmpie în mijlocul mulțimei, într'un admirabil sbor planat. Atunci lumea rupe cordoanele și năvălește spre aviator. Vlaicu se eoboară din aeroplan și mulțumește publicului.

D. Gh. Bărbulescu mare comerciant și industriaș din localitate, consătean cu Aurel Vlaicu ti oferă un buchet de flori și fl. sărută. D. Gh. Radovici cere voe lui Vlaicu săl ia în aeroplan ca pasager. Cum în aeroplan nu e loc de cât pentru o persoană, dorința d-sale n'a putut fi satisfăcută.

După o pauză de 10 minute, Vlaicu se urcă din nou în aeroplan executând cele mai frumoase evoluții timp de o jumătate de oră.

La aterisare, comitetul organizator compus din d-nii dr. Zaharia Popescu, V. Glodeanu, Gh. Tomescu și Ionescu, invită pe Vlaicu la banchetul care, avea loc în restaurantul gărei Ploești.

Mulțimea îl duce pe aviator în triumf.

În tot timpul sborului a domnit cea mai perfectă ordine, datorită măsurilor luate de autorități.

Convocare. Despărțământul „Ludoș“ aparținător Reuniunii învățătorilor gr.-cat. arhidiecezane își va ținea adunarea cercuală în școala gr.-cat. din Bogata-de-Murăș la 20 Aprilie 1912, 9 ore a. m., la care sunt invitați a lua parte toți membrii acestui despărțământ precum și toți binevoitorii școalei noastre confesionale. M. Ludoș, la 10 Aprilie 1912. Vasile Morariu, învăț.-pres.

Necrolog. † Demetriu Trușia jude regese în penziune, în Reghin, după scurte și grele suferințe, după o viață activă, împărțită fiind cu ss. sacramente ale muribunzilor, în 10 aprilie st. n. a. c. a trecut la repausul etern în anul al 73-lea al etății, și al 40-lea al fericitei sale căsătorii.

Odihnească în pace!

Partea Literară.

VOEVOZII.

Povestire originală a „Unirii“.

de Dela Bistrița.

(Continuare).

— Ce spui și tu, Ruxando, la asta?

— Nu spun nimica altceva, decât tot aceeaia ce-a spus-o Radu,

— În fața Ilincăi, pe care o iau de matoră, îți cer mâna de soție și de domniță a Țării Românești.

Ruxanda rămase pe gânduri o clipă, în urmă răspunse:

— Dacă mama nu ni va sta împotriva, atunci îți dau mâna.

În ochii Ilincăi Radu și Ruxanda își dădură mâna și se sculară dela masă. Jupănițele aveau gândul de ducă, simțindu-se trudite și somnoroase.

Ruxanda, sprintenă și mlădieasă ca o arătare, se repezi în cealaltă odă să-și caute broboada. Radu sări după dânsa și fără întrebare o cuprinse în brațe. Domnița se zmbuci, dar nu era în stare să se deslănțue din brațele-i de fier.

— Aibi milă, Radule, lasă-mă să mă duc — pe vremea asta toată lumea doarme... și mâni din zori plecăm spre Sibiu...

— Și când avem să ni mai vedem?

Și când om mai ospăta împreună?

N'ai să mă uiți tu, Ruxando?

— Ah, nu, Radule, n'am să te uit, dar dă-mi drumul...

Amândoi, în întâia lor îmbrătoșare se priveau cu indioșare, negăsind cuvinte de a-și destăinui unul altuia focul dragostei dintâi.

Radu își pierduse cumpătul și ca într-o amețitoare aiurie apropié grumazii ei albi de buzelei înflăcărâte. O caldă înfiorare îi săgetă simțurile și'n acea tainică și dulce uitare de sine îi depuse pe păru-i moale și mătăsoș, pe buzele-i rumene, pe ochii negri și mari cele mai gingașe și dulci sărutări. Ruxanda nu se împotrivi, nu-și feri chipul, ci dimpotrivă, amețită și ea de focul dragostei dintâi, inunda pața lui Radu cu o ploaie torrențială de sărutări.

Ilincă îi surprinse și neluând în rău cele văzute, îi grăi:

— Vă ajunge! — destul! — mai lăsați și pe altă dată!

Tinerii îndrăgostiți își desprinseră brațele. Ruxanda îmbujorată ca floarea de mac, își luă broboada de pe canapea.

— Las-o, Măria Ta, să meargă acasă... c'apoi n'ar să poată ațipi pe urma atâtei îndrăgostiri...

După ce domnițele se îmbrobodiră eșiră tustrei din calem, abătându-se spre curtea lui Ion Despot prin grădina domnească.

La curtea lui Despot era întunec. Radu le întovărăși până la scări. Pecând Ilincă sinea scările, Radu cuprinse pe din spate odorul, sărutându-l încă odată, apoi își luară rămas bun cu vorba:

— Noapte bună, Măria Ta.

— Noapte bună, domnițelor, visuri bune și plăcute!

Radu se reînturnă spre curte abătut și cu sufletul plin de o adâncă mâhnire, că se desparte de odorul inimii sale.

Pe cerul limpede și senin lucea luna plină, privind îngândurată peste întinderile visătoare. —

CAPITOLUL XII.

Vornicul Țării de sus, George Tăntu, avea mari moși în ținutul Iașilor și Tâlciiului, podgorii mândre în Côtinari și limbi de păduri în ținutul Sucevei. Pe pământurile lui rodnice și mănoase, pe cari creșteau lanuri de grâu și perumbiști de aur, ovăs, săcară și orz, se resirau de-alungul Jijiei și în preajma Prutului la mai bine de cincizeci de sate și cătușe. În Rădăucăneni avea hambare pline cu grâu, clăi de făneată proaspătă și stoguri de paie.

Pe coasta Jijiei avea șapte mori, cari ziua și noaptea măcinau grăurile și porumburile, prefăcându-le în făină galbină ca chilimbarul, pe care căruțașii o cărau în grămezi de saci spre cetatea Sașilor ori a Hușilor. Iar din Côtinari, tot anul, se cărau în susul și înjosul Țării sute de polobeace pline cu vin alb ori roș, moldovenesc.

Vinurile-i ajunseră a fi cunoscute chiar în Țeara-leșească — și mulți din boerii poloni le mijloceau de-a dreptul din podgoriile lui. Vornicul era gospodar de pildă pentru boerii din împrejurime prin priceperea și iscusința la gospodărit, dar mai mult prin bunătatea și dulceața inimii. Pe lângă daniile cari le făcuse schiturilor și mănăstirilor de pe ținuturile sale, pe lângă nenumăratele pomeni date de sufletele repausașilor, atâtor familii scăpătate, Vornicul iubea din tot sufletul poporul de jos, poporul iobag. Ori-care sat și cătun își avea imășul lui de pășune și fiecare gătean își avea șușănița lui de egor, bordeiul și grădinița sa.

Vornicul numai pe pătimașii beției nu-i putea suferi în ochi.

De aceea de multe ori auzeai din gura lui: „Numai să nu-mi beți, c'apoi ne stricăm, că din beție se iscă ceartă, bătălie și moarte de om“.

De almintrelea tot poporul ținea foc la Vornic și pentru dânsul s'ar fi dat și în foc și în vânt. Cu Vodă Ștefăniță de asemenea trăia bine ca cu frate-său și ținea să fie om de cuvânt și de trainică dragoste către Curtea domnească, ca și tată-său, de fericită pomenire, marele logofăt Tăntu.

Curtea, în care Vornicul petrecea vremea de vară, unde se ascundea de marea căldură și de înădușeala trgului, se afla în Hârliu, în ținutul Botoșanilor. Numai din când în când se mai abătea cu vorniceasa ori cu vornicețele prin Iași, de dragul sărbătorilor ori a unor petreceri neobicinuite, Feciorul Iorgu, voinic și chipos, ajuns căpitan de plai, încă nu se întoarse cu oastea tăbărită pe stepele Nistrului.

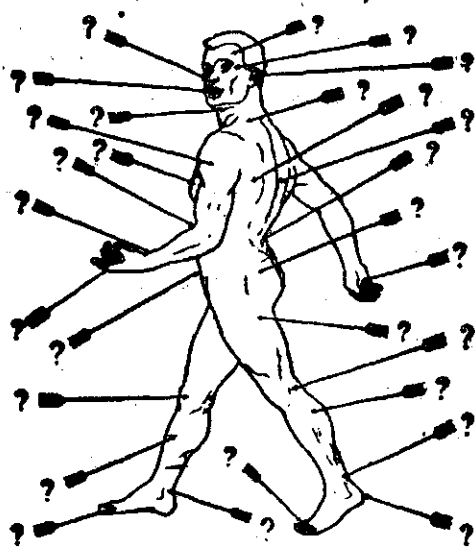
Deunăzi tocmai, de sărbătoarea sfintei Mării, își aduse fetele din cetatea Sașilor se vadă pe Vodă Ștefăniță; iar după-ce l'au văzut și au rupt câteva frânturi de vorbe cu Măria Sa, Vornicul li-a trimis înapoi în Hârliu, întovărășite de vorniceasa Tudora. El mai zăbovi pentru un fir de vreme în Iași, dând seamă de treburile Țării lui Vodă Ștefăniță.

(Va urma.)

Proprietar-editor: AUREL C. DOMȘA.

Redactor responsabil: AUGUSTIN GRUȚIA.

Te săgetează? (Ai dureri?)

Folosește Elsafluidul lui Feller și Elshapurile lui Feller, a căror singur producător este EUGEN V. FELLER, farmacist de curte, Stubica Centrale Nr. 122 (Zágráb).

I. Elsafluidul lui Feller e, după experiențele noastre, liniștitor de dureri, vindecător, înțețează durerile; repede și sigur vindecă: reumă, (spurc), slăbire de nervi, junghieri în coaste, influența, dureri de cap, de dinți de spate, amorteală, durere de ochi, migrenă și multe alte morburii aci nepomenite! Fluidul Elsa alui Feller e folosit cu efect fără păreche la răgușală, catar, dureri de piept și gât, și morburii provenite dină curent ori răceală. Veritabil e numai dacă pe sticlă e numele «Feller». 12 sticle mici sau 6 duple ori 2 speciale, K. 5, franco.

II. Mai departe dorim a Vă aduce la cunoștință, că lumea folosește cu efect distins și sigur Elshapurile-Rebarbara purgative alui Feller, contra durerilor de stomac, sgărçiri, lipsă de poftă, arsuri de ficere, greață, amorteală, răgăeli, haemoroide și alte conturbări de mistuire. — 6 cutii franco cu 4 cor. — Să ne ferim însă de imitațiuni și la comande să adresăm curat așa:..

Eugen V. Feller, apotecar
STUBICA Centrale 122. (com. Zagrab).

(33) 8-24

Nr. 45—1912.

(58) 1—3.

Concurs.

Întreprinzătorii doritori de a executa lucrările necesare la edificarea școlii gr.-cat. din Milășel, prin aceasta se recercă să-și înainteze ofertele în scris, însoțite de cauțiunea de 600 cor. adecă șese sute coroane la oficiul parohial cel mult până în 21 April st. n. la 10 ore a. m.

Ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

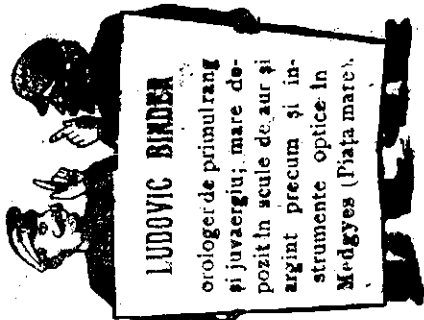
Operatele despre această lucrare și anume: formulariul de spese și planul aprobat de Preaveneratul Consistor Metropolitan la 2 Martie 1912 sub Nrul 1354 se pot studia zilnic (la oficiul parohial gr.-cat. Curatoratul bisericesc își rezervă dreptul de alegere dintre minusoferenți.

Kisnyulas (Milășel u. p. Mezőcsávás) la 3 Aprile 1912.

Vasile Harșan,
paroh gr.-cat.

Ludovic Graur,
curator prim.

Prețuri fixe, solide!

Recomandă atențiunii On. P. prăvălia sa bine aranjată. Marc asortiment în Cadouri de Crăciun și de Anul nou.

(99) 22-26

Serviciu culant!

Cadou de sărbători!

Admirabilul tablou

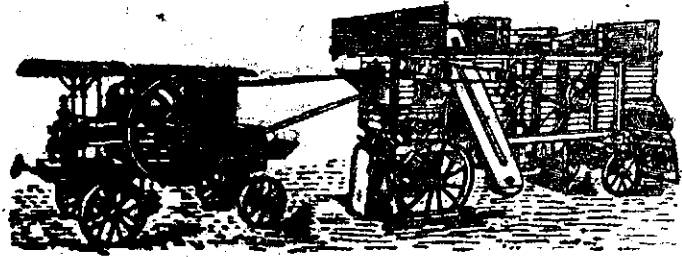
Din suferințele noastre,

Reprezintă un moment dureros din viața noastră. — Mărimă 44/18 cm.

Se află de vânzare la *Librăria Seminarului teol. gr.-cat din Blaj.* — Prețul freac 220 cor.

NOUĂ FIRMĂ ROMÂNEASCĂ.

IOAN V. FÊT
BUDAPESTA, Nagymező-utca 36. 1/2

Motoare cu benzin, ulei brut și gaz, dela 3 HP. în sus.

Tot felul de mașini și instrumente agricole, ca: **Trecătoare cu motor,** mănaj și mâna, pluguri, grăpi etc. Pompe de fântâni și incendiu cu forță motorică. **Mori, Mașini de sămănat cu mâna,** cari în urma iestinatăței, precisiunii și manauărei ușoare sunt indispensabile pentru fiecare agricultor.

Prețuri moderate, catalog ilustrat și preliminar la dorință gratis și franco.

(55) 4-20

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoră de clopote și fabrica de scaune de fier pentru clopote a lui

Antoniú Novotny

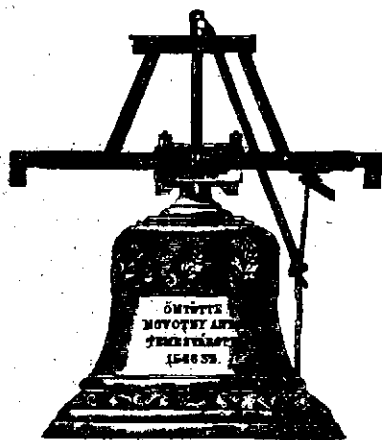
în **Timișoara-Fabric** (4) 15-52

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioasă, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de v latură prin aceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

elopotele găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechiu, așa că un clopot patent de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de sine stătătoare, — spre proadjustarea clopotelor vechi cu ajustarea de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal.

Prețcuranturi ilustrate se trimite la cerere gratuit și franco.

A apărut

ANTOLOGIONUL

sau

MINEIUL

tomul I. carele cuprinde în sine *slujbele dumnezeestilor sărbători, a Născătoarei de Dumnezeu și ale sfinților* de pe lunile: Septemvrie, Octomvrie, Noemvrie și Decemvrie.

Prețul tomului I. legat în piele și cu copcii este 32 cor. și se spedează imediat.

Lunile din Ianuarie până în August vor fi cuprinse în tomul II. care e în lucrare.

Prețul tomului II. se va fixa ulterior și va fi în raport cu prețul tomului I.

A apărut

Apostolul

sau Faptele și Epistolele sf. Apostoli f° 4.

Prețul leg. în piele 22 cor. leg. în lux face 44 coroane.

Frideric Ipsen și soțul.

Depozit special de ghete în

Sighișoara, — Medgyes (Piața mare Nr. 26), — Brașov.

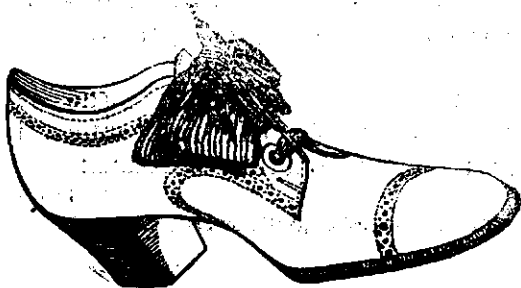
Specialitate:

Ghete sanitare pentru copii.

Prețuri la pereche:

Cele mai bune 16 cor. 50 fil.

De gală . . . 20 . 50 .

Box Calf cu găitane; Americani cu talpă dublă pentru Domni 16 coroane 50 fil.

„Prețcurant gratis și franco“.

(98) 22-26

Atragem atențiunea

la pepiniera „Domeniului românesc din Bobalna“ lângă Orăștie, a cărui proprietar e Dr. Aurel Vlad, unde se află de vânzare pentru primăvara anului curent un (1) milion

altoi de vie americană,

cu calitățile (soiurile) cele mai distinse pentru vin și masă, pe lângă celea mai moderate prețuri. — Viță americană cu și fără rădăcină, și ochiuri pentru altoit din toate varietățile (soiurile) încă se află de vânzare.

Fiind pepiniera noastră bine îngrijită, s-a fost atacată de peronosporă, altoii sunt dezvoltati la perfecție. Pentru altoii liferati din pepiniera noastră garantăm, că soiurile sunt curate.

La cerere să trimito franco și gratis catalogul despre altoi de vițe cu prețuri și cu îndrumări practice pentru plantarea și lucrarea nouelor vii

Proprietarii de vii să se adreseze cu încredere deplină la (19) 29—45

Administrația „Domeniului din Bobalna“

Bábolna u. p. Szászváros.

A apărut: **Elemi Népiskola Ertesítő könyvecské** — Indice pentru școlile populare primare. Costă leg. 30 fil. + 10 fil. poșta

Se află de vânzare la Librăria seminarului teologic greco-catolic din Blaj—Balázsfalva.

PICURII DE STOMAC ai lui BRÁDY

mai înainte „Picuri de Mariacell“ s'au dovedit de 30 ani incoace de un medicament neapărat trebuincios în fiecare casă. Picurii aceștia au un efect neasămănat de bun la perturbațiunile mistuirei, sunt fără păreche în a îndrepta stricarea stomacului, arsurile de stomac, constipația, durerile de cap și de stomac, greața, amețeala, insomnia, colica, anemica (lipsa de sânge), gălbănirea scl.

Se pot căpăta în fiecare apotecă. O sticlă costă 1.60 cor., mică — 90 fil., 6 sticle 5.40 cor., 3 sticle mari 4.80 cor., ce se trimit franco, dacă prețul lor se anticipează.

Apoteca lui K. BRÁDY la „Magya Király“ în Viena, I. Fleischmarkt 2 Depot 5.

(23) 6—12

MOBILE

Dormitoare, prânzere, chilii de domni, saloane, aranjare completă de hotele, cafelele și castele, mobile de fier și de aramă, tapete, perdele, policandre și pianuri se spedează ori unde

cu bani gata sau în condițiuni de plată foarte favorabile.

Un mare și pompos album de mobile 1 cor. La aranjări complete se trimito agent cu modele, ori unțic, fără a se socoti spese pentru asta.

Modern Lakberendezési vállalat
Budapest, IV., Gerlóczy-utca 7. sz.
(88) 53—104 (Központi városháza mellett).

Dacă nu poți

mâncă și te simți rău îți aduc ajutor sigur

— de medici aprobatele —

Caramelle de mintă pipărată

pentru stomac, ale lui Kaiser.

Vei căpăta poftă bună, stomacul ți-se regulează din nou și se întărește.

La ture mai lungi sunt indispensabile având efectul înviorării și împospătării.

Pachete de 20 și 40 fil. se află la farmacia Carol Schieszl în Balázsfalva.

(92) 8—10

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate foarte modern, supraveghiere medicală constantă.

Telephon 88—99.

Birou central, stabiliment medical:
Budapesta, Ferencz-körút 29.
Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. și 4—5 p. m.

(3) 13—52

Director-șef

Dr. Gosmutza.

Români replantațivă viile cu altoi dela firmă Română!

„MUGURUL“

însoțire economică Elisabetopol-Erzsébetváros.
(Kis-Küküllő v.m.)

Altoi de vie!

Calitate distinsă — pe lângă celea mai moderate prețuri soiuri de vin de masă.

Viță americană cu și fără rădăcină, Ochiuri de altoit, Viță europeană cu rădăcină

— se află de vânzare la —

Însoțirea economică

„MUGURUL“

Elisabetopol—Erzsébetváros.

Material disponibil în altoi peste

≡ **trei (3) milioane.** ≡

Școlile noastre de altoi n'au fost atacate de peronosporă.

Altoii sunt dezvoltati la perfecțiune!

La cumpărări pe credit cele mai ușoare condițiuni de plată.

La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco.
(104) 46—?

Români! Trimiteți băieții la cursul practic de altoit.

Singurul institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

SIBIIU

Strada Cisnădiei 5.

Strada Cisnădiei 5.

recomanda

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. în condiții avantajoase și cu premii ieftine.

Asigurări pe viață

(pentru preoți și învățători confesionali romani gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre și asig. populare pe spese de înmormântare. Mai departe contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig. p. pagube la apaducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la	
finea anului 1910	K. 5,008,540.78
Capitale asigurate pe viață achitate	„ 4,884,801.12
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1910	„ 119,820,992.—
Fonduri de întemeiere și de rezervă	„ 2,429,217.—

Prospecte și informații se dau gratuit în birourile Direcțiunii și la toți agenții.

Persoane versate în achiziții cu cercuiri bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile în serviciul institutului.

(5) 36—?